



Regelförenklingsprogram



VISITA
SVENSK BESÖKSNÄRING

Prioriterade regelförenklingar för besöksnäringen

Företagen i besöksnäringen är belastade av många och ofta krångliga regler som tar tid att hantera, medför kostnader och försvårar bedrivandet av verksamheten. Regler är viktiga för att skapa sund konkurrens och ett bra företagsklimat, men lagar och regler som belastar företagen på ett onödigt eller felaktigt sätt behöver förenklas eller avskaffas. Ett helhetsgrepp för minskat regelkrångel skulle underlätta för företagen och stärka deras konkurrenskraft.

Undersökningar visar att företagens regelbörda fortsätter att växa, trots att regellättnader utpekats som ett prioriterat område. Arbetet med regelförenklingar och minskad regelbörda för företagen behöver därför växlas upp med förnyad kraft, höga ambitioner och tydliga mål. Arbetet behöver dessutom samordnas bättre mellan olika nivåer, som till exempel regering, myndigheter och kommuner. Företagen behöver färre och enklare regler som tillämpas på ett mer enhetligt och rättssäkert sätt. Lagar, regler och myndigheternas verksamheter måste utformas och tillämpas på ett sätt som minimerar företagens administrativa börda, förenklar uppgiftslämnandet och gör det enklare att driva företag.

De förenklingar som Visita prioriterar kan du läsa om på följande sidor.

Ersätt kravet på hotelltillstånd med en anmälningsplikt

För över 50 år sedan tillkom hotellagen, som bland annat kräver att den som bedriver hotell- eller pensionatverksamhet måste ha tillstånd från polisen och att föreståndaren måste vara godkänd. Ansökan kostar 4 600 kronor och den som driver verksamhet utan tillstånd eller godkänd föreståndare kan dömas till böter.

Att just drift av hotell och pensionat, till skillnad från annan näringsverksamhet, kräver särskilt tillstånd från Polismyndigheten är ologiskt och framstår som omotiverat. Idag finns andra regler kring bland annat brandskydd och tillsyn som säkerställer att verksamheten på ett hotell bedrivs på ett säkert sätt.

Hotellagens bestämmelser och krav är onödiga och Visita förespråkar därför att hotelltillståndet bör ersättas med anmälningsplikt. Att ersätta hotelltillståndet med en ny bestämmelse om att hotellverksamhet ska anmälas till Polismyndigheten har även föreslagits i utredningen *Förenklningar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen* (SOU 2021:60). Förslaget skulle minska den administrativa kostnaden hos både hotellen och Polismyndigheten samtidigt som fortsatt tillsyn och kontroll möjliggörs. Att anmälningsförfarandet blir digital och kostnadsfri är en förutsättning.



Modernisera och förtydliga alkohollagen



Den nu gällande alkohollagen trädde i kraft 2011 och de erfarenheter Visita och våra medlemsföretag har av den visar att flera brister behöver åtgärdas för att ytterligare förbättra och modernisera regelverket.

Att alkoholservering är en ansvarsfull uppgift som kräver regleringar och begränsningar av olika slag råder det i sig ingen tvekan om. Däremot anser Visita att ett antal förändringar i alkohollagen nu är nödvändiga för ett mer ändamålsenligt och modernt regelverk. Som nämnts ovan har mer än ett decennium nu gått sedan alkohollagen trädde i kraft och det har under denna tid hänt en hel del i såväl samhällsutvecklingen som företagens sätt att bedriva verksamhet. Visita ser att följande förändringar och förtydliganden bidrar till ett mer ändamålsenligt regelverk:¹

- Slopas kravet på att kunna servera mat i samband med alkoholservering
- Avskaffa krav på eget kök i anslutning till serveringsstället
- Utöka alkohollagens "normaltid" för alkoholservering till klockan 03:00
- Sänk kravet på den serveringsansvariges ålder från 20 till 18 år
- Skapa "en väg in" vid anmälningar av förändringar i bolag som har serveringstillstånd
- Alkohollagen behöver förtydligas så att det tydligt klargörs att servering med stöd av cateringtillstånd får ske även utomhus
- Låt cateringtillstånd gälla även i andra kommuner än den som meddelat tillståndet
- Förtydliga möjligheten till "rumsservering" och servering från minibar till att gälla även för exempelvis stugor på campingplatser
- Klargör att blandning av drinkar och cocktails i förväg är tillåten
- Utforma lagstiftningen så att det blir möjligt att inom hotell generellt låta gäster medföra alkoholdrycker från baren till hotellrummet

¹ Se separat dokument för fullständig redogörelse av föreslagna regelförenklingar i alkohollagen.

Tillåt gårdsförsäljning av alkoholdrycker

En viktig del i turismens och besöksnäringens utveckling är att erbjuda upplevelser av olika slag. I andra länder i Europa och övriga världen kan man med självklarhet resa runt och smaka och köpa med sig olika drycker – ofta vin, men även öl eller destillerade drycker. Gårdsbesöken kan i sig vara själva ”reseanledningen” (exempelvis vid en vinresa). Det är rimligt att även besökare som kommer till Sverige kan göra samma sak här. Införandet av en möjlighet till gårdsförsäljning skulle även vara ett konkret sätt att skapa fler arbets-tillfällen och bidra till att stärka och utveckla näringslivet, inte minst på landsbygden.

Hantverksmässigt framtagna drycker och kvalitetsprodukter med en ofta högre prisklass än genomsnittet bidrar inte nämnvärt till en ökad tillgänglighet av alkoholhaltiga drycker och därmed inte till negativt påverkad folkhälsa. Försäljningen skulle även ske under kontrollerade former då den skulle ske via tillstånd och tillsyn av myndigheterna.

Utredningen En möjlighet till småskalig gårdsförsäljning av alkoholdrycker (SOU 2021:95) redovisades i december 2021 och pekar återigen på att gårdsförsäljning i begränsad mängd är förenligt med Sveriges detaljhandelsmonopol ur EU-rättsligt perspektiv och därmed bör kunna tillåtas.

Gällande specifika förslag i Gårdsförsäljningsutredningens anser Visita bland annat att:

- årsvolymbegränsningen som exkluderar större producenter från gårdsförsäljning bör slopas då detta är tillväxthämmande samt bidrar till att redan idag utvecklade besöksmål missgynnas
- kvantiteter per försäljningstillfälle är för lågt satta
- den tidsbegränsad lagstiftning om 6 år är ett hinder för långsiktiga investeringar i besöksverksamheten
- den generella begränsning av försäljningstider (kl. 10:00 – 20:00) i utredningens förslag är för restriktiv. Försäljningstider bör kunna regleras av kommunen likt vad gäller för serveringstillstånd enligt alkohollagen



Uttag av kontrollavgifter på grund av brister i personalliggaren måste upphöra



I skatteförfarandelagen finns bestämmelser om att företag i bland annat restaurangbranschen ska an-teckna verksamma personer i en personalliggare. Syftet med personalliggare är att bidra till att minska förekomsten av svartarbete och att skapa sundare konkurrensförhållanden. Visita arbetar för att svensk besöksnäring ska öka i konkurrenskraft och för att osund konkurrens inte ska förekomma, och är därför positiva till att Skatteverket har kontrollmöjligheter.

Personalliggarens effektivitet som kontrollverktyg har debatterats. Visita anser att om det fortsatt be-döms vara ett effektivt verktyg för att motverka fusk så behöver inte systemet i sig slopas. Däremot innebär systemet med personalliggare idag att företag tvingas betala orimligt höga kontrollavgifter för rent administrativa misstag i stället för att resurser satsas på att komma åt verkligt skattefusk. Om ett företag har missat att skriva in någon i personalliggaren blir det skyldigt att betala en kontrollavgift till Skatteverket. Avgiften är minst 12 500 kronor första gången och minst 25 000 kronor om ytterligare brister hittas inom ett år. Visita anser därför att uttag av kontrollavgifter på grund av mindre brister i personalliggaren där ingen misstanke om svart arbetskraft eller annat fusk förekommer måste upphöra.

Gör efterhandsdebitering av tillsynsavgifter till regel

Företag inom besöksnäringen betalar många olika avgifter till myndigheter i samband med ansökningar och tillstånd. Exempel på sådana är avgifterna för tillsyn enligt alkohol-, livsmedels- och miljölagstiftningen.

Att en avgift ska motsvaras av en motprestation måste anses vara en självklarhet rent allmänt, men det är också en laglig förutsättning för att avgiften inte ska utgöra en otillåten beskattning. Således måste det också vara huvudregel att myndigheterna tar ut avgifter från berörda företag först när motprestationen – i detta fall tillsynen – faktiskt är utförd.

Visita förespråkar därför en ordning som tillämpas exempelvis inom ramen för modellen ”Tillväxt & Tillsyn” och anser att det i gällande regelverk bör göras till en tydlig grundprincip att tillsynsavgifter ska debiteras företagen i efterhand.



Avskaffa kraven på bygglov på campingplatser



Enligt nu gällande bestämmelser i plan- och bygglagen (PBL) krävs bygglov för bland annat säsongsuppställda husvagnar, husbilar och villavagnar på campingplatser. Dessa anses nämligen vara byggnader om de står uppställda under längre tid än "en normal semesterperiod". Tolkningen av hur lång en sådan period är varierar mellan landets kommuner, men vanligen anses den vara 5-6 veckor. Därefter krävs bygglov. Campingföretag behöver också söka bygglov för exempelvis stugor, servicebyggnader och byggnader/anläggningar för fritidsverksamhet med mera inom campinganläggningen. Tillämpningen av reglerna varierar också över landet.

PBL:s bestämmelser om bygglov behöver snarast ändras och moderniseras så att de tillämpas mer lika över landet, inte äventyrar möjligheten till säsonsboende på campingplatser för turister och andra gäster samt inte försvårar och hindrar bedrivandet och utvecklingen av campingföretagens verksamheter. Campingföretag måste få vidta de förändringar av byggnader och anläggningar inom campingområdet som behövs för dess verksamhet samt tillåta säsongsuppställning av villavagnar, glampinganläggningar och liknande utan att söka bygglov. Det bör vara tillräckligt att ersätta kravet på bygglov med en anmälningsplikt. Undantaget bör införas inom områden som har planlagts för campingverksamhet och kan begränsas till byggnader/anläggningar som uppförs för campingändamål eller är förenliga med dess syfte.

Även besittningsskyddet för boende inom campingverksamhet bör ses över. Besittningsskydd kan uppstå för exempelvis villavagnar som placeras inom campingområdet under en längre tid. Dessa "byggnader" inom campingområdet bör kunna regleras på samma sätt som annat nyttjande inom området och utan att besittningsskydd uppstår.

Visita är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar omkring 6000 medlemsföretag med runt 8500 arbetsställen, huvudsakligen hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferensanläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer, museer samt turist- och eventföretag.

Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

VISITA

SVENSK BESÖKSNÄRING